

**HANGON ERITYISVARHAISKASVATUKSEN  
TOIMINTASUUNNITELMA 2025–2026**

## **Tukea varhaiskasvatukseen**

Erityisvarhaiskasvatuksen työ perustuu Hangon kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaan ja esiopetuksen opetussuunnitelmaan, joiden perustana ovat Opetushallituksen laatimat *Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2022)* ja *Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2014)*. *Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2014)* ovat osittain päivitetty ja astuivat voimaan 1.8.2025.

Tuella pyritään edistämään jokaisen lapsen tasaista kasvua, kehitystä ja oppimista. Jokaisella lapsella on oikeus saada tukea tarvittaessa ja viipymättä, ja sen on oltava yksilöllisesti kohdennettua tai ryhmäkohtaista. Työtapoja ja oppimisympäristöjä on mukautettava lasten yksilöllisten tarpeiden mukaan, ja tuki on toteutettava osana päivittäistä toimintaa. Esiopetuksen opetussuunnitelman uudistamisen myötä korostetaan inklusiivisten periaatteiden vahvistamista, jotta kaikki lapset voivat saada tukea omassa opetusryhmässään. Varhaiskasvatuksessa annettava tuki on yleistä, tehostettua ja erityistä tukea, kun taas esiopetuksen opetussuunnitelman uudistamisen myötä esiopetuksessa on kaksi tuen muotoa: ryhmäkohtainen tuki ja lapsikohtainen tuki.

Hangossa toimii yksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja, joka vastaa kaikkien suomen- että ruotsinkielisten lasten tukemisesta varhaiskasvatuksessa ja perhepäivähoidossa. Erityisopettaja vastaa myös ryhmäkohtaisesta tuesta esikouluissa, kun taas perusopetuksen erityisopettaja vastaa lapsikohtaisesta tuesta siellä. Erityisopettajalla on vastuualueellaan neljä päiväkotia Hangossa ja yksi päiväkoti Lappohjassa sekä perhepäivähoito. Tällä hetkellä Hangossa toimii 3 perhepäivähoitajaa, 15 päiväkotiryhmää, joista 4 on esikouluryhmiä.

## **Painopistealueet**

Erityisvarhaiskasvatuksen painopistealueet vaihtelevat lasten tarpeiden mukaan. Lukuvuoden 2025–2026 tärkeimmät painopistealueet ovat lasten kielenkehityksen ja oppimisen kartoittaminen ja tukeminen. Muun muassa Kettu-kielikartoituksia tehdään monikielisille 3 ja 4 vuotta täyttäneille lapsille, sekä suomen- että ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa ja perhepäivähoidossa.

Erityisopettaja konsultoi ja ohjeistaa henkilökuntaa ja lasten huoltajia. Erityisopettaja tekee yhteistyötä Hangon ja Raaseporin lasten ja nuorten kuntoutuspalveluiden ja lastenneuvolan

kanssa. Hän laatii yhdessä huoltajien ja henkilökunnan kanssa suosituksia erilaisiin terapiaoihin, kuten puheterapian kartoitukseen, toimintaterapian arviointiin tai psykologille. Erityisopettaja laatii myös tarvittaessa lausuntoja lapsista lääkäreille ja neurologeille.

## **Yhteistyö**

Erityisopettaja osallistuu mahdollisuuksien mukaan useimpiin vanhempainiltoihin, joita järjestetään varhaiskasvatuksessa ja esikouluissa Hangossa ja Lappohjassa. Erityisopettaja vierailee avoimessa päiväkodissa Pikku-Lillassa vähintään kerran kuukaudessa, jolloin vanhemmat voivat kysyä ja keskustella lasten kehitykseen liittyvistä asioista.

Erityisopettaja kutsuu tarvittaessa huoltajat ja henkilökunnan yhteistyökokouksiin, joissa käsitellään yksittäisten lasten tukitarpeita. Erityisopettaja osallistuu myös moniammatillisiin kokouksiin, joita pidetään huoltajien, varhaiskasvatuksen opettajien, terapeuttien tai muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Keskinäinen avoin ja rehellinen viestintä lapsia koskevissa asioissa on tärkeää, jotta erityisopettajan, muiden ammattilaisten ja kodin välinen yhteistyö toimii.

Erityisopettaja kutsuu esikoulujen oppilashuoltoryhmän koolle kahdesti lukukaudessa, sekä syksyllä että keväällä. Tarvittaessa järjestetään useampia oppilashuoltokokouksia, ja lukuvuoden lopussa erityisopettaja kutsuu oppilashuoltoryhmän koolle koko lukuvuoden toimintaa arvioivaan kokoukseen. Oppilashuoltoryhmä koostuu eri alojen asiantuntijoista ja siihen kuuluvat tällä hetkellä neuvolan henkilökunta, psykologi, kuraattori, päiväkodin johtaja, esikoulun opettajat, varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja perusopetuksen erityisopettajat.

## **Oman työn kehittäminen**

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja osallistuu lukuvuoden aikana alueen verkostokokouksiin muiden lähialueiden erityisopettajien kanssa vahvistaakseen omaa ammatillista identiteettiään ja pysyäkseen ajan tasalla varhaiskasvatuksessa ja erityisopetuksessa tapahtuvista muutoksista. Syyskuussa järjestetään lähialueen varhaiskasvatuksen erityisopettajien kokous Hangossa ja lokakuussa pääkaupunkiseudun erityisopettajien kokous Espoossa. Kevään kokousajat eivät ole vielä vahvistuneet, mutta keväällä järjestetään myös

kaksi kokousta. Lasten ja nuorten kuntoutuspalvelut Hangossa ja Raaseporissa, järjestävät myös kahdesti vuodessa yhteistyökokoukseen, jossa on mukana lasten kuntoutuksen terapeutteja ja psykologeja, perheneuvonnan, mielenterveysviraston ja lastenneuvolan henkilökuntaa ja varhaiskasvatuksen erityisopettajia lähikunnista ja niissä kokouksissa keskustellaan ajankohtaisista asioista. Lokakuussa kokous järjestetään Karjaalla, kevätlukukaudella kokous järjestetään Tammisaaressa.

Erityisopettaja osallistuu myös ajoittain webinaareihin, joissa käsitellään ajankohtaisia aiheita erityisopetuksesta ja varhaiskasvatuksesta. Syyslukukaudella 2025 erityisopettaja osallistuu kahden päivän verkkokoulutukseen aiheesta ”Strategi (barn) utbildning” sekä koulutuspäivään Tampereella: ”NFP – Låt alla barn lysa inom småbarnspedagogik”. Erityisopettaja saa säännöllisesti työpaikalla ohjausta.

## **Yhteistyökumppanit**

- Varhaiskasvatuksen ja esikoulun henkilökunta ja perhepäivähoitajat
- Lasten huoltajat ja omaiset
- Puheterapeutit, fysioterapeutit, toimintaterapeutit
- Lastenneuvola
- Psykologit ja kuraattorit
- Varhaiskasvatuksen perheohjaaja
- Varhaiskasvatuksen asiantuntija
- Varhaiskasvatuksen digivastaava
- Perhekeskus Purje / LUVN
- Peruskoulun erityisopettajat
- Lähikuntien varhaiskasvatuksen erityisopettajat
- Avoin päiväkotikoti Pikku-Lilla
- Tita-Marian koulu
- Coronaria, Folkhälsan, Kårkulla

Tämän toimintasuunnitelman on laatinut Anita Nordblad, varhaiskasvatuksen erityisopettaja Hangossa 19.9.2025